

סוג הבחינה: א. בגרות לבתי ספר על-יסודיים
ב. בגרות לנבחנים אקסטרניים
מועד הבחינה: חורף תשע"ו, 2016
מספר השאלון: 11281
נספח: טקסטים

עברית: הבנה, הבעה ולשון

שאלון מותאם

על פי תכנית הרפורמה ללמידה משמעותית מרכיב 70% מן הרמה הרגילה

א. משך הבחינה: שלוש שעות.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון — הבנה והבעה — 50 נקודות

פרק א: הבנת הנקרא

פרק ב: כתיבה ממוזגת

חלק שני — לשון — 50 נקודות

פרק א: שם המספר

פרק ב: תחביר

פרק ג: מערכת הצורות

יש לבחור באחד הפרקים

סה"כ — 100 נקודות

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: 1. יש לקרוא את הטקסטים שבנספח ולענות על השאלות בגוף שאלון זה,

לפי ההוראות.

2. לכתיבת טיוטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (20-21) של השאלון.

3. הקפד על כתב ברור.

4. הקפד על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני. היעדר הקפדה

על אלה עלול לגרום הפחתה בנקודות.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.

ב ה צ ל ח ה !

/המשך מעבר לדף/

חלק ראשון — הבנה והבעה (50 נקודות)

קרא את הטקסטים שבנספח המצורף, וענה על השאלות בפרקים שלפניך.

פרק א: הבנת הנקרא (26 נקודות)

ענה על כל השאלות 1-3.

1. כתוב את הטענה המרכזית של כל אחד מכותבי המאמרים
דפנה יזרעאלי (טקסט 1) ועוז אלמוג (טקסט 2) ומסקנה מרכזית אחת,
העולה מן הנתונים שבטבלה (טקסט 3).
מומלץ לנסח את הטענות ואת המסקנה ביחס לוגי של ויתור באמצעות
שימוש בביטויים כמו: אף על פי כן, למרות, בכל זאת. (15 נקודות)
הטענה המרכזית של דפנה יזרעאלי (טקסט 1):

הטענה המרכזית של עוז אלמוג (טקסט 2):

מסקנה אחת מן הטבלה (טקסט 3):

3 - עברית: הבנה, הבעה ולשון, שאלון מותאם, מרכיב 70%, חורף תשע"ו, מס' 11281 + נספח

2. תיאור של תופעה יכול להיעשות בדרך המדגישה את תהליך התפתחותה של התופעה – תיאור התהליך, או בדרך של התמקדות בנקודת זמן מוגדרת – מעין "צילום מצב".

ציין בנוגע לכל טקסט באיזו דרך התופעה מתוארת בו – תיאור התהליך או "צילום מצב" בנקודת זמן מסוימת, והסבר את תשובתך.

(6 נקודות)

בטקסט 1:

בטקסט 2:

3. לפי נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, נכון לשנת 2013 הנשים מאיישות את רוב המקצועות המוגדרים "נשיים מסורתיים".

על פי המאמר של דפנה יזרעאלי (טקסט 1) ועל פי מאמרו של עוז אלמוג (טקסט 2), האם תיאור זה משקף מצב דומה בתקופות אחרות בארץ? בסס את דברך על הוכחה מטקסט 1 ועל הוכחה מטקסט 2. (5 נקודות)

ענה על שאלה 4.

שכותרתה: הפער בין החזון למציאות במעמד האישה בעולם העבודה

בישראל — מתקופת העלייה השנייה עד ימינו. (אין לכתוב בסקירה את הסיבות לפער).

הקפד על דרכי מסירה מקובלות ועל אזכור מקורות המידע בגוף הסיכום ובסופן.

כתוב בהיקף של כ-300 מילים.

את הסקירה כתוב בעמודים 4-5. (תוכל להשתמש בעמוד 6 לכתיבת טיוטה).

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

חלק שני – לשון (50 נקודות)

בחלק זה שלושה פרקים. עליך לענות על שני פרקים: על פרק א – חובה, ועל אחד מן הפרקים ב-ג.

פרק א: חובה – שם המספר (10 נקודות)

ענה על שאלה 5.

5. במשפטים שלפניך **הקף** את הצורה הנכונה של כל אחד משמות המספר.

- בשנת 2013 הייתה ההכנסה הממוצעת של גברים **עשרת אלפים**

שש מאות שמונים ושניים / עשר אלף שש מאות

שמונים ושתיים שקלים.

- חוק "הזדמנות שווה בתעסוקה – תשמ"א" התקבל בכנסת

בעשרים וחמש / עשרים וחמישה ביוני בשנת אלף תשע

מאות שמונים ואחד / ואחת.

- מספר הגברים בעלי הדרגות האקדמיות הבכירות גדול פי

שלוש / שלושה ממספר הנשים בעלות דרגות כאלה.

- עליך לפנות שמאלה בצומת **הראשון / ראשונה** אחרי הרמזור.

- טקס הדלקת המשואות ביום העצמאות **השישים ושש /**

השישים ושישה של מדינת ישראל עמד בסימן "זמן נשים –

הישגים ואתגרים".

- **שניים / שתיים** $3 - 1 =$

- המרחק בין הבית שלי לבית של חברי הוא **שבע / שבעה** מטרים.

- שיעור ההשתתפות של נשים בכוח העבודה בשנת 2014 היה

כחמישים ותשעה / חמישים ותשע אחוזים.

- הצעת החוק עלתה לדיון בכנסת **ארבע / ארבעה** פעמים.

לפניך שני פרקים: פרק ב – תחביר ופרק ג – מערכת הצורות.
בחר בפרק שלמדת: פרק ב – תחביר או פרק ג – מערכת הצורות.
בפרק שבחרת ענה על השאלות לפי ההוראות.

ציין את שם הפרק שבחרת: _____

פרק ב: תחביר (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.

ענה על ארבע מן השאלות 6-10. (לכל שאלה – 10 נקודות)

שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

6. א. לפניך שלושה משפטים ואחריהם ארבע אפשרויות, (1)-(4), לסיווג משפטים.

ציין בקו שלאחר כל משפט את מספר האפשרות המתאימה לסיווג המשפט.

I. התנועה הפמיניסטית שצברה כוח בארצות המערב בשנות השישים נחלה כישלון בארץ באותן השנים. _____

II. לפני שעלו ארצה הכריזו העולים על אידאולוגיה של שוויון. _____

III. עבודות הבית היו כרוכות במאמץ פיזי ניכר, ולמרות זאת ערכן היה פחות בעיני החלוצים. _____

(1) משפט מורכב: עיקרי – משפט פשוט; פסוקית תיאור פשוטה.

(2) משפט מורכב: עיקרי – משפט פשוט; פסוקית לוואי פשוטה.

(3) משפט פשוט בעל חלקים כוללים.

(4) משפט איחוי (מחובר): איבר א – משפט פשוט; איבר ב –

משפט פשוט.

(שים לב: סעיפים ב-ג בעמוד הבא.)

ב. מהו התפקיד התחבירי של המילים המודגשות בקו במשפט I ?

הקף את התשובה הנכונה.

כוח (1) נושא (2) מושא (3) נשוא (4) תמורה

המערב (1) מושא (2) תיאור (3) לוואי (4) נושא

ג. המר את משפט I במשפט מסוג תחבירי אחר שיהיה בו קשר לוגי

של עימות והשוואה.

/המשך בעמוד 10/

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

7. העולים החדשים חדורי האידאולוגיה השוויונית גיבשו צורת חיים חדשה

לפי השקפתם, ואף על פי כן הנשים נשלחו לעבודה במטבח ובמכבסה.

א. לפניך ארבע אפשרויות לסיווג המשפט.

הקף את התשובה הנכונה.

(1) משפט מורכב: עיקרי — משפט פשוט; פסוקית תיאור פשוטה

בעלת חלקים כוללים.

(2) משפט פשוט בעל חלקים כוללים.

(3) משפט איחוי (מחובר): איבר א — משפט פשוט בעל חלקים

כוללים; איבר ב — משפט פשוט.

(4) משפט איחוי (מחובר): איבר א — משפט פשוט; איבר ב —

משפט פשוט בעל חלקים כוללים.

ב. מהו התפקיד התחבירי של המילים המודגשות במשפט הנתון?

הקף את התשובה הנכונה.

האידאולוגיה (1) מושא (2) נושא (3) לוואי (4) תיאור

צורת חיים (1) תיאור (2) מושא (3) לוואי (4) נושא

ג. העתק מן המשפט את החלק הכולל, וציין את תפקידו התחבירי.

ד. המר את המשפט הנתון במשפט מסוג תחבירי אחר.

ה. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם מסומנת המילה "אין".

• אין לפטר עובדת בהיריון.

• מבחינת השכלה אין הבדל בין המינים.

ציין בקו שלאחר כל משפט את משמעות המילה "אין" המסומנת

במשפט.

8. לפניך משפט.

רבים מן המכשולים שהפריעו לעיצוב מחדש של תפקידי שני המינים צומצמו בתקופת העליות, ונוצרה הזדמנות להגדרה מחדש של התפקידים המסורתיים ושל היחסים בין גברים ונשים.

א. פֶּרַק את המשפט לארבעה משפטים פשוטים ועצמאיים. סדר אותם

בסדר הגיוני.

משפט I:

משפט II:

משפט III:

משפט IV:

ב. לפניך משפט פשוט.

תפיסת העולם השוויונית בקרב חברי הארגונים של תנועת העבודה הציונית יצרה אצל הנשים ציפיות לשוויון בין המינים בארץ. המר את המשפט במשפט מורכב בעל פסוקית סיבה.

9. א. לפניך ארבעה משפטים.

- השכר של הגברים ממשיך להיות גבוה מן השכר של הנשים.
 - אין הבדל בין רמת ההשכלה של גברים לרמת ההשכלה של נשים.
 - ממוצע שעות העבודה של גברים בשבוע גדול מזה של נשים.
 - הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה פרסמה נתונים לקראת יום האישה הבין-לאומי.
- כתוב קטע לכיד מארבעת המשפטים שלעיל.

ב. לפניך שני משפטים שיש בהם שימוש במבנה "אין... אלא...".
I. בעבר סברו כי תפקיד הנשים אינו אלא טיפול בבית ובבני המשפחה.

II. נשים רבות אינן עובדות במשרות מלאות, אלא מסתפקות

במשרות חלקיות.

- (1) ציין בקו שלאחר כל משפט את המשמעות של המבנה "אין... אלא...":
במשפט, מבין האפשרויות האלה:
ניגוד, הדגשה, ברירה, פירוט
- (2) בחר באחד המשפטים, I או II, וכתוב אותו בלי המבנה "אין... אלא...", שמור על משמעות המשפט.

10. א. לפניך ארבעה משפטים, ובכל אחד מהם מודגשת בקו המילה "שוויון".
בכל משפט ציין את התפקיד התחבירי של המילה המודגשת בקו.

(1) מקובל לחשוב כי במדינות צפון אירופה הושג שוויון בין המינים.

התפקיד התחבירי: _____

(2) מטרות המהפכה הצרפתית היו חופש, שוויון ואחוזה.

התפקיד התחבירי: _____

(3) התנועה הפמיניסטית לוחמת למען השוויון בין המינים.

התפקיד התחבירי: _____

(4) בית הדין הגבוה לצדק מגן על השוויון בין בני האדם.

התפקיד התחבירי: _____

ב. לפניך שני משפטים, ובהם מבנים תחביריים למסירת דברים בשם
אומרם.

I. יושבת ראש הוועדה לקידום מעמד האישה אמרה: "פערי

השכר הם רעה חולה ועיוות מוסרי".

II. לטענת הנשים, הגברים בקבוצה לא התחשבו בהן ואפילו לעגו

להן בגלל רצונן העז בשוויון.

(1) בכל משפט ציין את התפקיד התחבירי של החלק המציין

את הדובר.

I. _____ II. _____

(2) במשפט I ציין את התפקיד התחבירי של החלק שבו מובאים

דברי הדובר.

פרק ג: מערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה עליך לענות על ארבע שאלות.
 ענה על ארבע מן השאלות 11-15. (לכל שאלה – 10 נקודות)
שים לב: בכל שאלה שתבחר, ענה על כל הסעיפים.

11. **א.** לפניך שמונה משפטים. בכל משפט מודגש פועל בצורת בינוני, נקבה.
 (בסוגריים אותו הפועל מנוקד).
 ציין בטבלה את השורש ואת הבניין של כל פועל.

הפועל	השורש	הבניין
הרופאה מנחה (מְנַחֶה) את החולה בעת השחרור מאשפוז.		
אפליית הנשים נדונה (נִדְוֶנָה) לאחרונה בהרחבה בכלי התקשורת.		
העובדת טענה שאינה מופלית (מְפַלֶּית) לרעה.		
התנועה הפמיניסטית נודעת (נוֹדַעַת) בפעילותה להשגת שוויון לנשים.		
יש מקומות שבהם העבודה משתנה (מְשַׁתְּנָה) על פי הצרכים.		
לא כל אישה מוכנה (מוֹכָנָה) לעבוד מספר רב של שעות בשבוע.		
הרשות המקומית מושלת (מוֹשְׁלֶת) ביישוב ביד רמה.		
הנהלת הרכבת מורה (מוֹרָה) לעובדים לחזור לעבודה.		

- ב. בחר באחת מצורות הבינוני שבטבלה, שמשמשת בעברית גם בתפקיד של שם עצם, כתוב משפט, ושבץ בו את המילה בתפְקִיד שם עצם.

12. א. לפניך צירופים ומשפטים שבהם מילים מודגשות.

התלמיד הַנִּיד בראשו.

נִיד הוא אדם שעובר ממוקם למוקם.

את המכשיר הזה אפשר לִנִיד במפעל על פי הצרכים.

נִידת משטרה.

כושר הַנִידות שלו יכול להיפגע בעקבות תאונה.

חלה תַּנְנוּדָה חדה בשער השקל.

(1) ציין את השורש המשותף לכל המילים _____

(2) העתק מבין המילים המודגשות רק את הפעלים, וליד כל פועל

כתוב את הבניין שלו.

(3) העתק מבין המילים המודגשות רק את שמות העצם, וציין ליד

כל שם את דרך התצורה שלו.

ב. הקף את המילים השייכות לאותה גזרה של המילים המודגשות

שבסעיף א.

הקמתי (הַקְמַתִּי), ניסיתי (נִסְיַתִּי), הובלתי (הוֹבְלַתִּי),

מְצַאתִּי (מְצַאתִּי), הונפתי (הוֹנְפַתִּי), התפניתי (הַתְּפַנִּיתִּי)

13. א. לפניך קטע על פי מאמרה של דפנה יזרעאלי (טקסט 1) שהודגשו בו שמות במשקלי שמות הפעולה.

תקופות אלה הצטיינו ביצירתיות חברתית, **בערעור** על מוסכמות ובעריכת **ניסויים** בדפוסי חיים חדשים. רבים מן המכשולים שהפריעו ל**בנייה** מחודשת של תפקידי גברים ונשים צומצמו, ונוצרה **הזדמנות להגדרה** מחדש של התפקידים המסורתיים ושל היחסים בין גברים לנשים. לפני **העלייה** ארצה היה שוויון הנשים מובן מאליה, והוא התבטא ב**שילוב** שני המינים בקבוצות ובפעולות של הארגונים. כשהגיעו ארצה נשללה מן הנשים ההזדמנות לכבוש תחומי עבודה חדשים כמו החקלאות וה**שמירה**.

מבין השמות המודגשים העתק ארבעה שמות במשקלי שמות הפעולה בבניינים שונים. ציין את הבניין של כל שם פעולה.

שם _____, הבניין: _____
 שם _____, הבניין: _____
 שם _____, הבניין: _____
 שם _____, הבניין: _____

ב. לפניך שלושה צמדים של שמות פעולה. לכל צמד – שורש משותף.

הַלּוֹאָה הַלּוִיָּה
 הוֹדָה הוֹדָאָה
 הַשְׂרָה הַשְׂרָאָה

(1) ציין בקו שלאחר כל צמד את השורש המשותף של המילים בצמד.

(2) בחר בצמד אחד, וכתוב משפט או צירוף לכל מילה.

משפט / צירוף למילה הראשונה

משפט / צירוף למילה השנייה

ג. לפניך צמד נוסף, שכל מילה בו גזורה משורש אחר.

וְדוּי וְדוּא

ציין את השורש של כל מילה.

14. א. לפניך קטע, ובו שמונה שמות מודגשים.

שוויון מגדרי בין גברים לנשים אין פירושו שעל הנשים להיות דומות לגברים, אלא שה**שוונות** של הנשים לא תפגע באפשרויות שלהן להתקדם. למשל ה**זכות** של אימהות לילדים קטנים ליהנות מקיצור שעות העבודה, והבחירה של נשים רבות במשרה המאפשרת להן **גמישות** בשעות העבודה, לא אמורות לפגוע ב**יכולת** שלהן להגיע לתפקידים בכירים, ולא אמורות למנוע מהן **ביטחון** בתעסוקה.

לפניך טבלה ריקה.

מיין בטבלה את השמות לפי דרך התצורה שלהם, וכתוב בראש כל עמודה את דרך התצורה של השמות בה.

ב. (1) לפניך קבוצת שמות.

הקף את השם היוצא דופן מבחינת הגזרה.

שְׂטוּת חֲטוּי טָעוּת נִקְוִי

(2) לפניך צירופים ובהם שמות מודגשים.

הקף את השם המודגש שהצורן הסופי בו הוא □ נִי.

צירוף שמני מסלול עיוני שימוש חסכוני טיעון הגיוני

(3) לפניך קבוצת שמות.

הקף את המילה שלא חדרה אל העברית מן הלעז.

בלון סבון סלון מכון

15. א. לפניך קטע שחסרים בו חמישה פעלים.

קרא אותו, וכתוב בכל מקום ריק את הפועל המתאים על פי השורש שבסוגריים. אין צורך לנקד.

דוגמה: המורה התחשב (ח-ש-ב) בתלמיד.

אף על פי שבשנים האחרונות _____ (צ-ר-פ) נשים

רבות לשוק העבודה, עדיין יש נשים ש _____ (ק-ש-י/ה)

להתקבל לעבודה ולהתבסס בה לעומת גברים. במקומות

עבודה רבים סבורים שהאישה אינה המפרנסת הראשית,

ושהמשכורת שהיא _____ (ר-ו-ח) היא משכורת שנייה.

מחקרים _____ (ר-א-י/ה) כי בתחומים מסוימים למעלה

ממחצית הנשים נושרות מן העבודה בגילים 35-40. יש הסבורים כי

נשירת הנשים _____ (ג-ר-מ) בגלל הקושי שלהן לשלב בין

עבודה למשפחה.

(שים לב: סעיף ב של השאלה בעמוד הבא.)

/המשך בעמוד 19/

ב. לפניך קטע שחסרים בו שבעה שמות.

קרא אותו, וכתוב בכל מקום ריק את השם המתאים, על פי השורש שבסוגריים. אין צורך לנקד.

דוגמה: **תגלית (ג-ל-י/ה)** זו שיפרה את איכות החיים של רבים.

נשים רבות העומדות בראש משקי בית נאלצות לפתח שיטות שונות ל _____ (ש-ר-ד) כלכלית. פיתוח עסקים קטנים יכול לסייע לשנות את המצב הכלכלי של נשים. משום כך נשים רבות בעולם עוסקות ביזמות. לפני כשתים-עשרה שנה הפעילה אחת המכללות בארץ תכנית ל _____ (ע-ד-ד) יזמות. _____ (ש-ת-פ) נשים בתכנית יכולה לתרום ל _____ (ע-צ-מ) אישית ולחיזוק ה _____ (ד-מ-י/ה) העצמי שלהן. שילוב נשים יתרום ל _____ (ע-ל-י/ה) חלקן בשדרת הניהול והיזמות של ה _____ (ד-י-ו-נ).

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

لا تكتب في هذه المنطقة

لا לכתוב באזור זה

This image shows a single sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

